ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΑ ΙΜΠΕΡΑΤΟΡΣΚΑΓΟ
20 ΜΑΡ. 1902
ΝΟΒΟΡΟΣΣΙΪΣΚΑΓΟ ΥΝΙΒΕΡΣΙΤΕΤΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΒ'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 10 ΜΑΪΟΥ 1902 ΑΡΙΘ. 19

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται
ἀποστελλομένη πρὸς τὸν ταμίαν

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Μητροπολ. Βοδενῶν ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγρ. τῆς Ἱ. Συνόδου ἀρχιμ. ΦΩΤΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

Διευθυντὴς καὶ ἀρχισυντάκτης
Ἱεροδ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΙΠΕΡΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Δηλώσεις. – Σχολεῖα μέσου αἰῶνος ἰδιαίτατα δὲ τὰ βυζαντινά — Ἀγγλικανὴ Ἐκκλησία — Βιβλιολογία — Τὰ πάλαι καὶ νῦν κατάστασις τῆι Μητροπόλεως Ἀγκύρας — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά— Παραρτήματα: «ὁ χαρακτὴρ τοῦ πρωτεσταντισμοῦ» — «Εὐαγγελικὰ διδάγματα».

ΔΗΛΩΣΕΙΣ

Σεπτῇ πατριαρχικῇ κελεύσει διαβιβασθείσῃ τῇ Π. Κ. Ἐκκλησιαστικῇ Ἐπιτροπῇ πᾶσα Ἀδελφότης ὑφισταμένη ἐν τῇ ἀρχιεπισκοπῇ Κων]πόλεως καὶ λειτουργοῦσα δυνάμει Κανονισμοῦ ἐγκεκριμένου ὑπὸ τῆς Π. Κ. Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς διατάσσεται ὅπως ἐντὸς 20 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς σήμερον προσαγάγῃ εἰς τὴν Μ. Πρωτοσυγκελλίαν ἐτήσιον ἰσολογισμὸν περιέχοντα τὰς εἰσπράξεις καὶ τὰς δαπάνας αὐτῆς λεπτομερῶς, ταὐτοχρόνως δὲ καὶ τὸ ἐν ἐνεργείᾳ Καταστατικὸν καὶ Ταμεῖον αὐτῆς, κεκυρωμένα καὶ ὑπογεγραμμένα ταῦτα πάντα δεόντως ὑπὸ τοῦ προεδρείου.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 4 Μαΐου 1902.

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Π. Κ. Ἐκκλ. Ἐπιτροπῆς.

Γνωστὸν καθίσταται πᾶσι τοῖς ἁγίοις ἀρχιερεῦσιν ὅτι, ἀποφάσει συνοδικῇ, πᾶς μοναχὸς φορώμενος ὅτι περιφέρεται τῇδε κακεῖσε ἄνευ τοῦ οἰκείου ἀπολυτηρίου τῆς Μονῆς αὐτοῦ, δέον τοῦ λοιποῦ νὰ συλλαμβάνηται ὑπ' αὐτῶν καὶ ἀποστέλληται εἰς τὴν Μονὴν αὐτοῦ· ἐν περιπτώσει δ' ἀντιστάσεως ἢ ἀπειθείας ν' ἀφαιρῆται ἀπ' αὐτοῦ τὸ μοναχικὸν σχῆμα.

ΣΧΟΛΕΙΑ ΜΕΣΟΥ ΑΙΩΝΟΣ

ἰδιαίτατα δὲ τὰ βυζαντινὰ*

Πρὶν δ' ἐπιθῶ τέλος εἰς τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν κατὰ τὴν Ι' ἑκατονταετηρίδα σχολείων ποιοῦμαι καὶ αὖθις μνείαν[26] τοῦ διδασκάλου Θεοφυλάκτου, διδάσκοντος ἐν **Κορίνθῳ** μετὰ τὸ 960, πιθανῶς ἐν μικρᾷ τινὶ σχολῇ.

Κατὰ τὴν ΙΑ' μαρτύριον μὲν ἡ ἐν **Κωνσταντινουπόλει** στοιχειώδης τοῦ Μιχαὴλ Ψελλοῦ παίδευσις[27], περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς χρονικῆς ταύτης περιόδου συμπίπτουσα, μάρτυς δ' ἐπιφανὴς ἡ Κομνηνὴ Ἄννα καὶ συγχρόνως Ἰωάννης ὁ Ζωναρᾶς, ὧν αἱ μαρτυρίαι παρατίθενται, ἀμφοτέρων ἕνεκεν, ἀμφότεραι, πρός τε γνῶσιν τῆς ἱστορίας τῆς συγχρονούσης ἀμφοῖν παιδεύσεως, πρός τε διαφώτισιν τῆς προγενεστέρας· ἐννοῶ δὲ τὴν λεγομένην κατωτέραν· καὶ γράφει μὲν ἡ πρώτη[28] ὅτι ὁ Κομνηνὸς Ἀλέξιος ἀνήγειρε, ληγούσης τῆς ἑκατονταετηρίδος ταύτης, ἡ τῆς ΙΒ' ἀρχομένης, Ὀρφανοτροφεῖον, ἀλλὰ τοὺς ὀρφανοὺς ἐδίδασκον ἐν αὐτῷ καὶ τὰ γράμ-

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 188 τοῦ μετὰ χεῖρας τόμου.

26. ἐν τῷ «Νέῳ Ἐκλογίῳ» ἡ μνεία.

27. παρὰ Κ. Ν. Σάθᾳ, «Μεσαιων. Βιβλιοθήκης» τόμ. Δ', σελ. 21 καὶ 12.

28. Κομνηνή· Βόννης (ἀλλὰ) τόμ. Β', σελ. 345. Ἡ περιγραφὴ τοῦ φιλανθρωπικοῦ τούτου καθιδρύματος ἀπὸ σελ. 346 - 348. Καλεῖ δὲ τὸ σύνολον τῶν ἀγαθοεργῶν τούτων ἱδρυμάτων ἡ Ἄννα πόλιν μυρίανδρον, λέγουσα ὅτι μίαν ἡμέραν ἔδει ἵνα δαπανήσῃ τις εἴπερ ἤθελε ταῦτα κύκλῳ περιελθεῖν.

ΗΑΥΚΟΒΑ ΒΕΒΛΙΟΤΕΚΑ ΜΕΧΗΝΙΚΟΒΑ

ματα, καὶ «τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν»· ἔκτισε δὲ τὸ ὀρφανοτροφεῖον ἑκατέρωθεν τοῦ ἐν τῇ ἀκροπόλει ναοῦ τοῦ ἀποστόλου Παύλου, καὶ κύκλῳ τούτου πενητοτροφεῖα καὶ λωβοκομεῖον καὶ ἄσυλον τῶν τὰς ὄψεις πεπηρωμένων· ἀφηγεῖται δ' ὁ δεύτερος ἱστορικώτερον ὅτι[29] *τὸ ἐσχολακὼς ἀνανεώσας Ὀρφανοτροφεῖον* ὁ Ἀλέξιος «ἐδείματο *διδασκαλεῖον γραμματικῶν*, ἵν' ἐν αὐτῷ διδάσκοιντο παῖδες ὀρφανοί, ἢ γονέων ἀπόρων, *διδασκάλους* ἐντάξας αὐτῷ καὶ *παιδαγωγούς*». Ἐπαινῶ δὲ τὸν Ζωναρᾶν ὡς ἱστορικώτερον, διότι διδάσκει μὲν ἡμῖν τὴν διαίρεσιν τῶν ἐν τῷ Ὀρφανοτροφείῳ σχολείων, μαρτυρεῖ δ' ὅτι ὁ Κομνηνὸς Ἀλέξιος ἀνασυνέστησε τὸ ὀρφανοτροφεῖον, ἐσχολακώς· ἐπειδὴ δέ, καθ' ἃ μέλλομεν ἰδεῖν ἀκολούθως, αὐτοκράτορές τε καὶ πατριάρχαι πρὸς μίμησιν ὁ μὲν τοῦ δὲ ἄγονται, συμπεραίνει τις ὅτι καὶ πρότερον ἐν τῷ Ὀρφανοτροφείῳ τούτῳ σχολή τις ὑπῆρχε, τὰ πρῶτα τῆς παιδείας τοῖς παιδίοις στοιχεῖα μεταδιδοῦσα· ἔν τισι χωρίοις τῆς τοῦ Πορφυρογεννήτου «βασιλείου τάξεως» φαίνονται ψάλλοντες *οἱ ὀρφανοί*, προδήλως οἱ ἐν τῷ ὀρφανοτροφείῳ τούτῳ διδασκόμενοι τὴν μουσικήν, νομίζω δ' ὅλως ἄπορον τὸ διδάσκεσθαι τὴν μουσικὴν πρὸ τοῦ διδαχθῆναι τὰ στοιχεῖα γοῦν τῆς παιδεύσεως. Ἀνάγκη νῦν ἵνα τὸ τοῦ Πορφυρογεννήτου σχετικὸν παρατεθῇ χωρίον, ἐξ οὗ γενήσεται καταφανὴς ἡ *λειτουργία τοιαύτης σχολῆς ἑκατοντάδας ἐτῶν πρὸ τοῦ Κομνηνοῦ καὶ τῆς Ἄννης*[30]. Ἐκ τούτου μανθάνομεν ὅτι εἰς τὴν ἑστίασιν τὴν κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν ἁγίων Θεοφανείων προσεκαλοῦντο ψάλται τέσσαρες σὺν εἴκοσιν ἐν τῷ παλατίῳ· κατὰ δὲ τὴν ὥραν τοῦ δουλκίου[31], εἰσήγοντο *οἱ δύο λαμπροὶ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας*, δῆλον οὖν οἱ τῆς Ἁγίας Σοφίας, *δομέστικοι μετὰ τῶν ψαλτῶν καὶ ὀρφανῶν*, περιβεβλημένοι τὰ οἰκεῖα φελώνια, καὶ διηρημένοι εἰς δύο στίχους, ὧν εἰς τὸν δεξιὸν ἦν ὁ εἷς δομέστικος σὺν τοῖς ψάλταις, ὁ δ' ἕτερος τῶν δομεστίκων εἰς τὸν ἀριστερὸν μετὰ τῶν ὀρφανῶν «χοροστατεῖν ἅπαντας πρὸς ἀντίφωνον μελῳδίαν»· τοῦτο δ' ἐγένετο μέχρι Λέοντος τοῦ Σοφοῦ, ὅστις διέταξεν, ἀντὶ τῶν δύο, τέσσαρας εἰσάγεσθαι δομεστίκους «μετὰ τὴν περαίωσιν τῆς λεχθείσης τῶν ἀντιφώνων ἁρ-

29. Ζωναρᾶ βιβλ. ΙΗ', § 24 (ἔκδοσις Δινδορφίου, τόμ. Δ', σελ. 244).

30. Πορφυρογεννήτου, ἔνθ' ἀνωτ. Βόννης, σελ. 755-757.

31. κατὰ τὰς ἑστιάσεις τὰς τότε προσέφερον τὸ παρ' ἡμῖν ἐν χρήσει γλυκό.

χαιοπαραδότου κοινῆς μελῳδίας . . . ἠμφιεσμένοι τὰ οἰκεῖα αὐτῶν καμίσια καὶ φελώνια».

Οὕτως ἡ μνεία τοῦ Σοφοῦ Λέοντος ἀνάγει ἡμᾶς ἄχρι τοῦ Θ' αἰῶνος, ὅτε βεβαίως ὑπῆρχεν ἡ σχολὴ τῶν ὀρφανῶν, περὶ ἧς συντέμνω τὸν λόγον, διότι καὶ πάλιν τὸ σχολεῖον τοῦτο θέμα λόγου γενήσεται βραχύτατον.

Τοσαῦτα περὶ τῆς μικρᾶς ταύτης σχολῆς ὑπομνησθέντες, καθῆκον ἵνα μνησθῶμεν καί τινος μικροῦ σχολείου, κατὰ τὴν δευτέραν δεκάδα τῆς ΙΑ' ἑκατονταετηρίδος ἔν τινι **κώμῃ παρὰ τὴν** ἐν Βιθυνίᾳ **Νίκαιαν** λειτουργοῦντος, συμπεραίνοντες ὅτι εἴπερ αἱ κῶμαι ἐκέκτηντο τοιαῦτα σχολεῖα, πολλῷ μᾶλλον αἱ πόλεις[32].

Μὴ δυνηθεὶς ἵνα συλλέξω εἰδήσεις περὶ σχολείων κατωτέρας παιδεύσεως ἐν τῇ ΙΒ' ἑκατονταετηρίδι, μεταβιβάζω τὸν λόγον εἰς τὴν ΙΓ'.

καὶ ἐν ἀρχαῖς μὲν αὐτῆς εὑρίσκω τὴν **Προῦσαν,** τὴν μητρόπολιν τῆς Βιθυνίας, σχολεῖον γραμματικῶν ἔχουσαν, ἐν ᾧ τὴν πρώτην ἔλαβε παίδευσιν Νικηφόρος ὁ Βλεμμύδης[33], εἶτα δὲ τὴν **Κύπρον,** ἔχουσαν, πρὸ τῶν μέσων τῆς ἑκατονταετηρίδος ταύτης, *σχολεῖα* κοινὰ[34], καὶ μετὰ ταῦτα τὴν τότε πρωτεύουσαν τοῦ κράτους, τὴν **Νίκαιαν,** ἥτις συνέδριον λογίων ἐθεωρεῖτο· γινώσκομεν δὲ τὴν κατωτέραν τῆς πόλεως ταύτης σχολὴν καὶ τὸν ταύτης διδάσκαλον[35] Ὑάκινθον τὸν μοναχὸν, ὑπὸ τὴν προστασίαν διατελοῦντα τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Ἀρσενίου τοῦ Αὐτωρειανοῦ, διδάσκοντα δὲ τοὺς παῖδας «τὰ εἰς προπαίδειαν» ἔν τινι σχολῇ παρακειμένῃ τῷ ναῷ τοῦ Ἀρχιστρατήγου. Μετὰ τὰ μέσα δὲ τῆς ἑκατονταετοῦς ταύτης περιόδου εὑρίσκω καὶ πάλιν τὴν ἐν τῷ Ὀρφανοτροφείῳ, κατὰ τὸν ναὸν Παύλου τοῦ ἀποστόλου, *σχολὴν τῶν γραμματικευομένων*, ἐν τῇ **Κωνσταντινουπόλει** δῆλά γε δή, ἣν αὖθις ὁ Παλαιολόγος ἀνασυνέστησε Μιχαὴλ[36], κοιμηθεῖσαν βεβαίως ἐπὶ λατινοκρατίας.

32. Βίος Χριστοδούλου τοῦ ἐν Πάτμῳ, ὑπὸ Ἰωάννου μητροπολίτου Ρόδου· ἐν Ἀκολουθίᾳ τοῦ ὁσίου Χριστοδούλου (τοῦ ἐν Πάτμῳ)· ἔκδοσις τοῦ 1884, ἐν Ἀθήναις, σελ. 113 § Δ'· «γραμματιστῇ τινὶ τοῦτον παραδιδόασι».

33. Ἀνδρονίκου Δημητρακοπούλου Ἐκκλησιαστικὴ Βιβλιοθήκη. Λειψίᾳ, 1866, τόμου Α' (μόνου ἐκδοθέντος) σελ. κα'.

34. Γρηγορίου Κυπρίου Διηγήσεως μερικῆς λόγος τὰ καθ' ἑαυτὸν περιέχων. Migne, PMB', στήλη 21, ὅπου καὶ περὶ Νικαίας.

35. Γεώργιος Παχυμέρης. Βόννης, τόμ. Α', σελ. 294.

36. ὁ αὐτός· τόμ. Α', σελ. 284.

ΗΑΥΚΟΒΑ ΕΙΒΛΙΟΘΗΚΑ ΟΥΜΕΝΙΚΟΒΑ

Τῶν κατὰ τὴν ΙΔ' γινώσκω ἐν τοῖς πρώτοις ἔτεσι τὴν ἐν **Θεσσαλονίκῃ** σχολήν, ἧς ὁ μαθητὴς Ἰσίδωρος ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ διδάσκαλος ἐν τῇ πόλει ταύτῃ[37], μετὰ ταῦτα δὲ μοναχὸς καὶ κατὰ μάϊον τοῦ 1347 πατριάρχης **Κωνσταντινουπόλεως**, ἧς αἱ σχολαὶ πᾶσαι κατὰ τὴν ἑκατονταετηρίδα ταύτην ἐφημίζοντο δι' ἣν παρεῖχον ἀνωτέραν παίδευσιν[38]. Ὅτι δ' ἡ πρωτεύουσα τοῦ κράτους αὕτη καὶ κατὰ τὴν ΙΕ' ἐκέκτητο σχολεῖα μαρτυρεῖ Μιχαὴλ ὁ Δούκας[39] ὁ χρονογράφος, οὗ τὴν μαρτυρίαν ἐπικαλεσθήσομαι καὶ μετὰ μικρόν.

Καὶ νῦν, μετὰ τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ἐμοὶ γνωστῶν ἐν ταῖς μικραῖς καὶ μεγάλαις τοῦ βυζαντινοῦ κράτους πόλεσι σχολῶν τῆς στοιχειώδους παιδεύσεως, ἐπιβάλλεταί τις ἐξέτασις—ἐν ὀλίγοις—τῶν λόγων, δι' οὓς ἔδει 'να διατηρῶνται πανταχοῦ τοιαῦτα σχολεῖα.

(ἕπεται συνέχεια)

Μ. Ι. Γ.

ΑΓΓΛΙΚΑΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἐπιστολὴ ἐπισκόπου Ὀξωνίας. —Ἐν μιᾷ τῶν τελευταίων συνεδριῶν τῆς ἱερᾶς Συνόδου ἀνεγνώσθη ἡ παρὰ πόδας ἐκδιδομένη ἐπιστολὴ τοῦ θεοφιλεστάτου ἀγγλικανοῦ ἐπισκόπου Ὀξωνίας κ. Φραγκίσκου, γεγραμμένη καλλιτεχνικῶς ἑλληνιστὶ ἐπὶ μεμβράνης. Ἐν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ, ἣν ἐπίτηδες δημοσιεύομεν, καθὼς ἔχει, ὡς μικρὸν δεῖγμα τῆς βασίμου καὶ τελεσφόρου σπουδῆς τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων παρὰ τῷ ἀγγλικανικῷ κλήρῳ, ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος Ὀξωνίας συνίστησι πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα τὸν αἰδεσιμ. ἀγγλικανὸν ἱερέα Κίρστοπ Λαίκ, μεταβαίνοντα εἰς Ἅγιον Ὄρος χάριν ἐπιστημονικῶν λόγων. Ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινεν ἵνα συστήσῃ καὶ ἐφοδιάσῃ τὸν εἰρημένον ἱερέα διὰ τῶν προσηκόντων γραμμάτων πρὸς τὴν ἱερὰν τοῦ Ἁγίου Ὄρους Κοινότητα. Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἐπιστολὴ ἔχει ὧδε:

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΝ ΙΩΑΚΕΙΜ ΤΟΝ Γ'. ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ,

Ἡμεῖς Φραγκίσκος ἐπίσκοπος Ὀξωνίας χαίρειν.

Τοῦ αἰδεσίμου Κίρσοπ Λαὶκ, ἱερέως τῆς ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, ἐφημερίου τοῦ ναοῦ τῆς Ἀειπαρθένου Μαρίας ἐν τῇ πόλει καὶ ἐνορίᾳ τῆς Ὀξωνίας, φέροντος ἐκ τοῦ τῆς Ὀξωνίας Πανεπιστημίου δίπλωμα προλύτου, πρὸς δὲ τούτοις καὶ σπουδάσαντος ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τῆς Κοδδεστώνης, γνωστοῦ δὲ ἡμῖν ὡς πιστοῦ ἀνδρὸς καὶ ἐναρέτου, δεηθέντος ἡμῶν ὅπως ἐπικαλεσθῶμεν ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν εὔνοιαν τῆς Σῆς Παναγιότητος,

Διὰ ταῦτα ἐν ἀδελφικῇ πεποιθήσει ἐπὶ τὴν Σὴν ἀδελφικὴν καλοκἀγαθίαν ἐπικαλούμεθα τὴν Σὴν προστασίαν πρὸς τὸν σκοπὸν πρὸς ὃν προτίθεται νὰ ἐπισκέψηται τὸ ἅγιον Ὄρος τοῦ Ἄθω. Διότι πορεύεται ἵνα ἐπιδώσῃ τῇ Ἱερατικῇ κοινότητι τῶν ἐκεῖ ἀδελφῶν πρόσκλησιν ἐκ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ὀξωνίας, ὅπερ εὐγνωμόνως πανηγυρίζον τὴν τριακοσιοστὴν ἐπέτειον τῆς θεμελιώσεως τῆς μεγάλης αὐτοῦ βιβλιοθήκης, ποθεῖ τὴν παρουσίαν ξένου ἀπεσταλμένου ἐκ τῆς χορείας τῶν ἐπὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους διατριβόντων περὶ τὴν ἐκμάθησιν τῆς ἀληθείας.

Καὶ διατρίβων δὲ καὶ αὐτὸς περὶ τὴν ἐκμάθεσιν ταύτην πορεύεται ἵνα ἐκλιπαρήσῃ τὴν ἄδειαν τοῦ μελετῆσαι τὰ παλαιὰ χειρόγραφα τὰ τεθησαυρισμένα ὑπὸ τῆς ἱερατικῆς κοινότητος ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις αὐτῶν.

Ὑπὲρ τῶν σκοπῶν αὐτοῦ τούτων, μετὰ παντὸς σεβασμοῦ ἐπικαλούμεθα τὴν προστασίαν τῆς Σῆς Παναγιότητος, Ἣ, ἐκ τοῦ ΚΥΡΙΟΥ καὶ ΣΩΤΗΡΟΣ πάντων εἴη χάρις, ἔλεος καὶ εἰρήνη νῦν καὶ εἰς ἀεί.

Cuddesdon
April 23. 1902

F. OXON

37. Διαθήκη Ἰσιδώρου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως· Migne, PMB', στήλη 1295· «ἐμοὶ τοίνυν Θεσσαλονίκη πατρὶς καὶ τροφὸς, **ἐν ταύτῃ καὶ λόγους μετέσχον καὶ τοῖς βουλομένοις μετέδωκα»**.

38. Φιλοθέου πατριάρχου ἀντιρρητικός· Νικηφ. Γρηγορᾶ (Βόννης) τόμ. Α', σελ. LXVIII.

39. Δούκας· Βόννης, σελ. 98.

ΗΛΥΚΟΒΑΕ ΒΙΒΛΙΟΤΕΚΑ ΟΘΥ ΜΕΧΗΝΙΚΟΒΑ

ΒΙΒΛΙΟΛΟΓΙΑ

Περὶ τῆς μοναχικῆς ἀκτημοσύνης ἐν τῷ κοινῷ καὶ τῷ ἑλληνικῷ καὶ ἐκκλησιαστικῷ δικαίῳ· ἱστορικὴ καὶ δογματικὴ ἔρευνα ὑπὸ Εὐαγγέλου Γ. Νικολαΐδου, ὑφηγητοῦ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ. Ἐν Ἀθήναις· ἐκ τοῦ Τυπογραφείου Π.Δ. Σακελλαρίου. 1902. Τιμᾶται δραχμῶν τριῶν.

Καὶ μόνη ἡ ἀνάγνωσις τοῦ ἄνωθι τίτλου ὑπέμνησέ μοι ὅ,τι πολλαχοῦ πολλάκις ἐλέχθη ὅτι δηλαδὴ εὐχάριστον, παρήγορον καὶ πολύτιμον παρατηρεῖται ἀπό τινος θέαμα δημοσιεύσεων εἰδικῶν μελετῶν περὶ διαφόρων νομικῶν θεσμῶν τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Εὐχάριστον μέν, διότι παρέχει τοῖς πολλοῖς τὸ μέσον τοῦ διδάσκεσθαι καὶ εὐαρεστεῖ αὐτοῖς αὐξάνουσι τὰς γνώσεις των, παρήγορον δέ, καθόσον ἀποδείκνυσιν, ὅτι δὲν ἐξέλιπεν ἡ ἄμιλλα περὶ τὸ ἐργάζεσθαι καὶ ἀπασχολεῖσθαι περὶ τ' ἀφορῶντα τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν καὶ ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως· καὶ πολύτιμον, διότι αἱ τοιαῦται μελέται ἐν τῇ ἣν ἐκ μακρᾶς πείρας γινώσκω δυσκολίᾳ, ἵνα μὴ εἴπω, ἀδυναμίᾳ περὶ τὴν ἐν δημοσίαις βιβλιοθήκαις εὕρεσιν βιβλικῶν βοηθημάτων καὶ τῇ παντελεῖ σχεδὸν ἐλλείψει τοιούτων ἐνταῦθα, προϋποτιθέασιν ἀγαθὴν τοὐλάχιστον διάθεσιν περὶ τὸ παραγαγεῖν τι καὶ παρορμῆσαι καὶ ἄλλους εἰς τὸ πρᾶξαί τι τελειότερον. Τοιαύτας εἰδικὰς μελέτας περὶ **μοναχῶν** καὶ **κληρικῶν** ἔγραψαν, καθόσον ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐνθυμοῦμαι, οἱ κκ. **Μομφεράτος,** γνώστης βαθὺς τῆς νομικῆς ἐπιστήμης καὶ ἤδη ὑπουργὸς τῆς Παιδείας ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ τὸν τίτλον **«Κληρονομικὸν δίκαιον τῶν κληρικῶν καὶ μοναχῶν»** ἐν Ἀθήναις τὸ 1889 καὶ ὁ **Βορρὲς,** διακρινόμενος ἐπὶ ἀρτίᾳ ἐπιστημονικῇ μορφώσει **«περὶ τῆς κληρονομικῆς διαδοχῆς εἰς τὴν περιουσίαν τῶν κληρικῶν καὶ μοναχῶν** ἐν Ἀθήναις τὸ 1887. Εἰδικωτέρα ὅλως μελέτη **περὶ τῆς μοναχικῆς ἀκτημοσύνης** ἐστὶν ἡ μετὰ χεῖρας μελέτη, ἧς τινος τῷ φερεπόνῳ συγγραφεῖ κ. Εὐαγγέλῳ Γ. Νικολαΐδῃ συγχαίρω εἰλικρινῶς ἐπὶ τῇ δημοσιεύσει καθόσον οὔτε κόπων, οὔτε δαπανῶν ἐφείσθη πρὸς διαπραγμάτευσιν, μετὰ τῆς προσηκούσης ἐπιστημονικῆς ἀκριβείας τοῦ ὄντως λεπτοῦ τούτου θέματος **τῆς τῶν μοναχῶν ἀκτημοσύνης** ἀπό τε ἱστορικῆς καὶ δογματικῆς ἀπόψεως.

Ὑπὸ τὸ κράτος τοιούτων ἰδεῶν ἀμελητεῖ προῦβην εἰς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ **τῆς μελέτης ταύτης,** ἣν ὁ ἀξιέπαινος αὐτῆς συγγραφεὺς διῄρεσεν ἐν γένει εἰς δύο τμήματα.

Ἐν τῷ **Ι** τμήματι ἀπαντᾷ **εἰσαγωγὴ περὶ τοῦ μοναχικοῦ βίου ἐν γένει,** οὗτινος τὴν ἐξιστόρησιν ἐν σελίσι 2—26 βασίζει ἐπὶ πλείστων ὅσων πηγῶν σχετικῶν πρὸς τὴν περὶ τοῦ μοναχικοῦ βίου παλαιοτέραν καὶ νεωτέραν βιβλιογραφιαν γερμανιστί, γαλλιστί, ἀγγλιστὶ καὶ ἑλληνιστί. Καὶ μόνη ἡ ἀνάγνωσις τῶν πηγῶν τούτων ἡράκλειόν ἐστιν ἀληθῶς ἔργον, ἀλλὰ καὶ ἀπαραίτητον διὰ τὸν εὐσυνείδητον συγγραφέα τοῦ μοναχικοῦ βίου, ὅστις ἀποκαλεῖται κατὰ μὲν τοὺς Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας **εὐαγγελικὴ πολιτεία, ἀγγελικὴ ἀξία, τελειοτάτη κοινωνία βίου** κτλ., κατὰ δὲ τὸν αὐτοκράτορα Ἰουστινιανὸν (**βίος**) **δεμνὸς, ὃς οἶδεν οἰκειοῦν Θεῷ τὸν εἰς τοῦτο ἐρχόμενον ἄνθρωπον.** Ἡ ἐξιστόρησις τοῦ **μοναχικοῦ βίου** ἄρχεται ἀπὸ τῶν πρώτων αἰώνων τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ λήγει εἰς τὴν τελείαν ἀνάπτυξιν αὐτοῦ, ὡς περιγράφεται καὶ ἐν Ἐπιστολῇ τοῦ Μ. Ἀθανασίου πρὸς Ἀμμοῦν μονάζοντα. Σ. Ν. 69—70 καὶ Μ. Βασιλείου Λόγ. ἀσκητ. Migne Patrol. ser. grec. XXXI. 628.

Ἐν τῷ **ΙΙ** τμήματι ἀναπτύσσεται **ἡ ἰδέα τῆς μοναχικῆς ἀκτημοσύνης** ἐν δυσὶ κεφαλαίοις.

Ἐν μὲν τῷ **Α'** ἐκτίθεται **ἡ μοναχικὴ ἀκτημοσύνη** κατὰ τὴν Καινὴν Διαθήκην, τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς Πατέρας καὶ τοὺς μοναστικοὺς κανόνας ἐν σελίσι 27—48 καὶ ἡ ἔκθεσις αὐτὴ καταλήγει εἰς τὴν ἀρχήν, ὅτι **οἱαδήποτε κτῆσις εἶναι ἀσυμβίβαστος πρὸς τὸ μοναχικὸν σχῆμα,** ἣν ἀρχὴν ἐκύρωσεν ἐπισήμως καὶ ὁ 6 Κανὼν τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει **ΑΒ** Συνόδου ἐν ἔτει 831 διαγορεύων ὅτι **οἱ μοναχοὶ οὐδὲν ἴδιον ὀφείλουσιν ἔχειν.**

Ἐν δὲ τῷ **Β'** λόγος γίνεται περὶ τῆς μοναχικῆς **ἀκτημοσύνης** ἐν τῷ δικαίῳ, ὅπερ διαιρεῖται κατ' ἐποχὰς ὡς ἑξῆς:

1. **Τὸ μέχρι τῶν Ἰουστινιανείων Νεαρῶν δίκαιον** ἐν σελίσι 48 μέχρι 53.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην φαίνεται ὅτι **ἡ πολιτικὴ νομοθεσία ἠδιηφόρησε παντάπασι πρὸς τὴν περὶ ἀποταγῆς καὶ ἀκτημοσύνης ἐκκλησιαστικὴν διδασκαλίαν.** Νε. 76 κεφ. 1.

2. **Τὸ δίκαιον τῶν Ἰουστινιανείων Νεαρῶν** ἐν σελίσι 53—70.

Διὰ τῶν Νεαρῶν αὐτοῦ ὁ Ἰουστινιανὸς **προσεπάθησε νὰ προσαρμόσῃ τὸ δίκαιον εἰς τὸ πνεῦμα τῶν μοναχικῶν κανόνων ἀκολουθῶν τοῖς θείοις κανόσι καὶ τοῖς ἁγιωτάτοις πατράσι** Νε. 5 κεφ. 2, Νε. 133 πρ. καὶ θέλων νὰ καταστήσῃ τοὺς μοναχοὺς **ἀγωνιστὰς ἀληθεῖς τῆς ἐπὶ τὸ θεῖον ὁδοῦ** Νε. 5 πρ. Ταῖς ἀρχαῖς ὅμως ταύταις δὲν ἠκολούθησεν ὅλως. Τῷ ὄντι προσδιορίζει **τὸν εἰς μοναστήριον εἰσιέναι βουλόμενον, πρὶν εἰς τὸ μυστήριον εἰσέλθῃ, ἄδειαν ἔχειν τοῖς ἑαυτοῦ χρῆσθαι, καθ' ὃν βούλεται τρόπον·** κατόπιν πάλιν ὁρίζει ὅτι μετὰ τὴν εἴσοδόν του **ὁ γενόμενος μοναχὸς ἀπόλλυσι τὴν ἱκανότητα πρὸς τὸ**

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ІМЕНІ І.

ἔχειν, κτᾶσθαι καὶ διατιθέναι περιουσίαν· μηδένα μέντοι παντελῶς ἴδιον ἔχειν μηδέν. Νε. 133 κεφ. 1.

3. **Τὸ Λεόντειον δίκαιον** ἐν σελίσι 70—79.

Διὰ τῆς Νε. 5 τοῦ Λέοντος ἡ πολιτικὴ νομοθεσία ἐπανῆλθε καὶ πάλιν κατ' ἀρχὴν εἰς τὴν πρὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ κατάστασιν· κατὰ συνέπειαν ὁ μοναχὸς ἔχει πλήρη περιουσίαν καὶ ἱκανότητα, διατίθησι δὲ **καὶ περὶ ὁλοκλήρου ἢ τῶν δύο τρίτων τῆς περιουσίας, ἣν ἐκτήσατο μετὰ ταῦτα.**

Ἐνταῦθα ἐν παραρτήματι γίνεται λόγος καὶ περὶ κληρονομήσεως τοῦ μοναχοῦ ἐξ ἀδιαθέτου ἐν σελίσιν 89—89.

4. **Ὁ Κανὼν τῆς ΑΒ Συνόδου** (ἐν ἔτει 861) ἐν σελίσι 90—94.

Καθορίζων ὅτι **οἱ μοναχοὶ οὐδὲν ἴδιον ὀφείλουσιν ἔχειν, πάντα δὲ τὰ αὐτῶν προσκυροῦσθαι τῷ μοναστηρίῳ** καθιεροῖ καὶ οὗτος τὴν περιουσιακὴν ἀνικανότητα τῶν μοναχῶν, ἀλλ' ἀποδέχεται ἅμα τὴν ἱκανότητα τοῦ μοναστηρίου.

5. **Ἀπὸ τοῦ Λέοντος μέχρι καταλύσεως τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους** ἐν σελίσιν 94—101.

Ὁ **Λέων** ἀνεκήρυξε τοὺς μοναχοὺς ἱκανοὺς πρὸς κτῆσιν καὶ κυρίους ἐν ὅλῳ ἢ κατὰ τὸ μεῖζον μέρος τῆς ἐπικτωμένης περιουσίας των καὶ ἐλευθέρους νὰ διαθέσωσι περὶ αὐτῆς ἄνευ τινὸς περιορισμοῦ.

Ὁ Αὐτοκράτωρ **Νικηφόρος** ὁ **Φωκᾶς** διὰ τῆς Νε. 19 ἐν ἔτει 964 ἀνέκοψε τὴν πρὸς σύστασιν μοναστηρίων μανίαν καὶ ἀπηγόρευσε τὴν εἰς τὰ ὑπάρχοντα ἀφιέρωσιν ἀκινήτων.

Ὁ **Βασίλειος** ὁ Πορφυρογέννητος ὁ καὶ Βουλγαροκτόνος ἐπονομασθεὶς κατήργησεν ἐν ἔτει 988 **δι' εὐσεβοῦς χρυσοβούλλου** τὴν Νεκράν τοῦ Νικηφόρου **πρὸς ἐξευμένισιν τοῦ θείου.**

Ὁ **Ἰωάννης ὁ Τζιμισκῆς** ἐν ἔτει 972 ἐπέτρεψε τοῖς ἡγουμένοις **διαθέτειν** ἐλευθέρως **ἐν ζωῇ καὶ αἰτίᾳ θανάτου** περὶ τῆς ἰδίας περιουσίας, ἀπηγόρευσε δὲ μόνον τοῖς μοναχοῖς **καπηλικῶς ἐμπορεύεσθαι** (διὰ κεδοσκοπιῶν ἐπὶ ἀκινήτων).

Ὁ **Μανουὴλ Παλαιολόγος** ὁ Β' ἐν ἔτει 1406 συμβουλεύει μηδὲν ἰδιόκτητον ἔχειν τὸν μοναχικῶς ζῆν ἑλόμενον, ἀλλ' ἐπιτρέπει **παρ' ὅλην αὐτῶν τὴν ζωὴν** καρπίζεσθαι τὰ ἰδιόκτητα αὐτῶν κτήματα καὶ ἔχειν καὶ τὰ ἐπικτηθησόμενα, **καθὼς ἐστὶ συνήθεια εἰς ἅπαν τὸ ἅγιον ὄρος.**

Ὁ **Μανουὴλ ὁ Κομνηνὸς** ἐν ἔτει 1158 ἐθέσπισεν ὅτι μόνη ἡ παροῦσα κατοχὴ τῶν μοναστηρίων, καὶ ἐν ἐλλείψει ἢ ἀτελείᾳ τίτλων, **ὀφείλει ἀρκεῖν αὐτοῖς ἀντὶ παντὸς δικαιώματος.**

Καὶ οἱ μετέπειτα Αὐτοκράτορες μέχρι τοῦ 1453 ἠκολούθησαν τοῖς ἴχνεσι τούτοις.

6. Τὰ ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ τοῦ 1830 μέχρι τῆς σήμερον ἐν σελίσι 101—125.

Κατὰ ταῦτα ἡ τοῦ μοναχοῦ τοῦ ἐκ μοναστηρίου διαλυθέντος καὶ εἰς ἄλλο μοναστήριον εἰσιόντος περιουσία, ἣν εἶχε πρὸ τῆς εἰσόδου ἢ ἠγόρασε δι' ἰδίων χρημάτων ἀνήκει αὐτῷ, καρποῦται ταύτην διὰ βίου καὶ ὀφείλεται νὰ ἀφιερωθῇ παρ' αὐτοῦ εἰς τὸ μοναστήριον Διατ. τοῦ 1834 ἀριθ. 3, 4 καὶ 8, ὁ τοιοῦτος μοναχὸς κληρονομεῖται ὑπὸ τοῦ μοναστηρίου του. Αὐτ. ἄρθ. 8 πᾶς μοναχὸς εἶναι ἱκανὸς νὰ κτήσηται περιουσίαν Νε. 5 τοῦ Λέοντος, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ὑποθηκεύσῃ ἢ ἐνοικιάσῃ πολυετῶς πέραν τοῦ θανάτου του ἄνευ τῆς εἰδήσεως καὶ συγκαταθέσεως τοῦ ἡγουμένου καὶ τῶν συμβούλων τοῦ μοναστηρίου τὸ ὁ νέμεται ἰσοβίως κτῆμα. Αὐτ 9.

Κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύει ἡ νομοθεσία τοῦ Λέοντος.

Καταλήγει δὲ διὰ τοῦ κεφαλαίου **Συμπλήρωσις καὶ συμπέρασμα** ἐν σελίσιν 126—133.

Ἐπειδὴ ὁ συγγραφεὺς τῆς μελέτης ταύτης γράφει περὶ τοῦ κοινοῦ καὶ ἑλληνικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου, διὰ τοῦτο οὐδὲν λέγει **καὶ δικαίως** περὶ τοῦ ἐν Τουρκίᾳ ἀπὸ τοῦ 1453 μέχρι τοῦ 1862 καὶ ἐντεῦθεν μέχρι σήμερον κρατοῦντος ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου περὶ τῶν κληρικῶν ἐν γένει καὶ μοναχῶν, περὶ οὗτινος ἐλπίζω λίαν προσεχῶς νὰ φέρω εἰς φῶς εἰδικὴν μελέτην ἑτοίμην, ἐὰν αἱ τοπικαὶ καὶ καιρικαὶ περιστάσεις ἐπιτρέψωσί μοι τοῦτο.

Καταστρέφων ἐνταῦθα τὴν προκειμένην συνοπτικὴν καὶ ἀναλυτικὴν βιβλιογραφίαν δὲν δύναμαι ἢ νὰ ἐπαναλάβω ὅσα τε εἶπον ἐν ἀρχῇ περὶ τοῦ εὐχαρίστου, παρηγόρου καὶ πολυτίμου θεάματος ἵνα πολλαπλασιάζωνται ὁλονέν αἱ τοιαῦται εἰδικαὶ μελέται περὶ τῶν διαφόρων θεσμῶν τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ἐπιχειρούμεναι μάλιστα ὑπὸ καθηγητῶν τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς καὶ ἄλλων διακεκριμένων κληρικῶν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ γένους ἡμῶν καὶ τὰ θερμὰ συγχαρητήριά μου πρὸς τὸν ὀτρηρὸν καὶ ἀκάματον γλωσσομαθῆ ὑφηγητὴν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ κ. Εὐάγγελον Γ. Νικολαΐδην καὶ συγγραφέα τῆς βιβλιογραφηθείσης μελέτης **περὶ μοναχικῆς ἀκτημοσύνης** συνιστῶν ἅμα τὴν ἀπόκτησιν αὐτῆς τοῖς περὶ τὸ δίκαιον ἀσχολουμένοις καὶ τοῖς ἐκ τοῦ ἀνωτέρου κλήρου ἡμῶν πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῶν ἀγωνιζομένων τὸν καλὸν τῆς ἐπιστήμης ἀγῶνα διὰ τοιούτων πολυτίμων μελετῶν.

Ἐν Κων]πόλει, τῇ 29 Μαρτίου 1902.

ΜΙΛΤ. ΚΑΡΑΒΟΚΥΡΟΣ
διδάκτωρ τὰ νομικὰ, δικηγόρος

ΝΑΥΚΡΑΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΕΛΙΝΙΚΟΒΑ

Η ΠΑΛΑΙ ΚΑΙ ΝΥΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΑΓΚΥΡΑΣ

Ἡ τῆς Ἀγκύρας ἐκκλησιαστικὴ παροικία καθ' οὓς ἤνθει χρόνους, τὸ πλεῖστον περιελάμβανε τῆς Γαλατίας τῆς ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ καὶ μακρὰν τῆς Παφλαγονικῆς χώρας λωρίδα, μέχρι τῆς παραλίου ἐξικνουμένην. Ὡρίζετο δὲ πρὸς βορρᾶν μὲν καὶ ἀνατολὰς ὑπὸ τῆς Ἀμασείας, τῶν Γαγγρῶν καὶ τῶν Κομάνων, πρὸς δυσμὰς δὲ καὶ μεσημβρίαν ὑπὸ τῶν ἐκκλησιαστικῶν παροικιῶν Προύσης καὶ Χαλκηδόνος καὶ ἦν ἐκτενὴς λίαν εἰς μῆκος καὶ πλάτος, πολυάνθρωπος δὲ, κομῶσα εὐσεβεῖ χριστιανῶν πλήθει πυκνῷ, ἀπὸ τῶν ἀποστολικῶν ἤδη χρόνων εἰς τὴν εὐαγγελικὴν προσελθόντι πίστιν. Ἀναχθεῖσα δὲ εἰς περιωπὴν μητροπόλεως ἀπὸ τῶν πρώτων τῆς Ἐκκλησίας αἰώνων ἐγένετο τῶν ἐπισημοτέρων ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ μητροπόλεων τιμηθεῖσα εἰς θρόνον Δ΄[1], διὸ δὴ κατελέγετο ἀμέσως μετὰ τὸν τῆς Ἡρακλείας τῆς ἐν Θράκῃ· ἀλλὰ κατὰ τὸν μετέπειτα χρόνον, ἤγουν μετὰ τὸν Ι΄ αἰῶνα, κατήχθη εἰς θρόνον ΣΤ΄. Ἐτέλουν δὲ ὑπ' αὐτὴν ἐπισκοπαὶ ἐκτὼ· Ταβίας, Ἰουλιουπόλεως[2], ἡ καὶ Βασιλαίου, Ἀσπόνης, Βηρινουπόλεως, Μνίζου, Κιννης, Ἀναστασιουπόλεως, Καλουμένης, αἷς προσετέθη μετὰ ταῦτα ἐννάτη ἡ τῶν Λαγηνῶν ἢ Λαγηνίας. Τούτων μὲν δύο ἡ Βασιλαίου καὶ ἡ Ἀσπόνης, τῇ τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου Δούκα κελεύσει, προήχθησαν εἰς μητροπόλεις, ἔτει σωτηρίῳ 1067, αἱ δὲ ἄλλαι καὶ μετὰ τὴν Ι΄ ἑκατονταετηρίδα διετέλουν ὑπάρχουσαι[3]. Ὁρίσαι δὲ οὐ δυνάμεθα τὸν χρόνον καθ' ὃν ἐσχόλασαν.

Ἡ μητρόπολις Ἀγκύρας ἐν ἀκμῇ ἦν ζηλωτῇ μέχρι τοῦ ΙΑ΄ αἰῶνος μεσοῦντος· παρακμάζειν δὲ ἤρξατο, τελευτῶντος αὐτοῦ, ὅτε, τῶν συνεχῶν ἕνεκα ἐπιδρομῶν λαῶν ἀλλοφύλων, ἠλαττώθη οὐσιωδῶς ἐν αὐτῇ τὸ τῶν χριστιανῶν πλῆθος. Ἀναχθείσης δὲ, κελεύσει τοῦ Βυζαντινῶν αὐτοκράτορος Ρωμανοῦ τοῦ Διογένους, εἰς μητρόπολιν τῆς ἐπισκοπῆς Ναζιανζοῦ[4] προσηνώθη, κοινῇ τῆς συνόδου γνώμῃ, τῇ νεοσυστάτῳ μητροπόλει ἡ τῆς Ἀγκύρας μετὰ τῶν αὐτῆς ἐπισκοπῶν ὡς ἔστι μαθεῖν ἐξ ὧν ἐπάγεται Θεόδωρος ὁ Βαλσαμὼν ἑρμηνεύων τὸν Β΄ Κανόνα τῆς Β΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου. «Τὸ μέντοι προσηνῶσθαι, κατὰ λόγον οἰκονομίας, ἐκκλησίαις τισὶν ἑτέρας ἐκκλησίας ὑπὸ ἐθνῶν κατεχομένας ἀπὸ τοῦ παρόντος κανόνος, ὡς ἔοικεν, ἐνδίδοται· αὐτίκα γὰρ ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει σύνοδος[5] δέδωκε τῷ μητροπολίτῃ Ναζιανζοῦ τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἀγκύρας καὶ ἑτέροις ἀρχιερεῦσι διαφόροις ἑτέρας τοιαύτας ἐκκλησίας[6]».

Ἡ γαλατικὴ μητρόπολις οὐ διετέλεσεν ἐπὶ πολὺ προσηνωμένη τῇ Ναζιανζοῦ· ἀνασυνέστη δὲ, ὡς ἔοικε, ληγούσης τῆς ΙΑ΄ ἑκατονταετηρίδος, διότι ἐν συνοδικαῖς πράξεσι τῆς ΙΒ΄ καὶ ἐφεξῆς συχνοὶ ὑποφαίνονται οἱ ἐν αὐτῇ ἱεράρχαι καθάπερ ὑποφαίνονται ἰδίᾳ καὶ οἱ τῆς μητροπόλεως Ναζιανζοῦ. Ὡρισμένως δὲ μνημονεύεται, μεσοῦντος τοῦ ΙΔ΄ αἰῶνος, ὑποψήφιος Ἀγκύρας μητροπολίτης ἀδήλου ὀνόματος συνοδικὴν ὑπογράφων πρᾶξιν, ἐπικυροῦσαν τὴν εἰς μητρόπολιν ἀναγωγὴν τῆς τέως ἐπισκοπῆς Ἰωαννίνων· καὶ ἐν δυσὶν ἔτι σιγιλλίοις, ἐκδεδομένοις τῷ 1400 σωτηρίῳ ἔτει, ἡ τῶν Ἀγκυρανῶν μητρόπολις ὡς ὑφεστῶσα μνημονεύεται[7]· ἦν ὅμως ἐν παρακμῇ, ὡς ἔφθημεν εἰπόντες, καὶ ἐξηρήμωτο, ἀλλ' οὐ πάμπαν, χριστιανῶν· ἐφ' ᾧ τρέφειν καὶ διατηρεῖν ἴδιον ἀρχιερέα μὴ δυναμένη ἐδόθη ἐξαρχικῶς τῷ Γαγγρῶν μητροπολίτῃ ὡς μέν τινες γράφουσι τῷ 1385[8], ὡς δ' ἄλλοι, ἀρχομένου τοῦ ΙΕ΄ αἰῶνος· τοῦτο δ' ὡς δοκεῖ, τὸ πιθανώτερον, διότι φαίνεται ὑφεστῶσά τε καὶ δρῶσα τῷ 1395 μέχρι τοῦ 1406 σωτηρίου ἔτους, ὅτε ἀρχιερατεύων ἐν αὐτῇ ἦν ὁ πολλαῖς ταῖς ἀρεταῖς περιηνθισμένος καὶ πολλῇ τῇ σοφίᾳ ἐξησκημένος Μακάριος ὁ τῷ 1400 τῷ αὐτοκράτορι συνοδεύσας Μανουὴλ τῷ Παλαιολόγῳ ἀπάραντι εἰς Εὐρώπην.

Ἐπὶ πόσον ἦν διοικουμένη αὕτη ἡ μητρόπολις ἐξαρχικῶς ὑπὸ τοῦ Γαγγρῶν, ἄδηλον· ἀλλὰ μὴν γνωστὸν ὅτι, μεσούσης τῆς ΙΕ΄ ἑκατονταετηρίδος, ὑπὸ ἰδίων ἐκυβερνᾶτο ποιμένων ἀποσπασθεῖσα τοῦ Γαγγρῶν, πάντως πρὸ τοῦ 1450, διότι ἦν αὐθυπόστατος τῷ ἔτει τούτῳ, ὅτε καὶ μητροπολί-

1. Τῆς Γαλατίας διακριθείσης κατὰ τοὺς μ. Χ. αἰῶνας εἰς πρώτην καὶ δευτέραν, τῆς μὲν πρώτης μητρόπολις ἦν ἡ Ἄγκυρα, ἡ καὶ Σεβαστὴ κληθεῖσα, κατὰ τοὺς ἐπὶ Ρωμαίων χρόνους, τῆς δὲ δευτέρας, ἡ Πεσσινοῦς, ἥπερ ἐξέλιπεν, ὡς ἔοικε, μετὰ τὴν ΙΣΤ΄ ἑκατονταετηρίδα.

2. Ἡμαρτημένως ἁπανταχοῦ παρ' ἄλλοις Ἡλιουπόλεως.

3. Lequien Oriens Christ. ἄρθρον Ἀγκύρας ἐν προοιμίῳ. Σύνταγμ. ἱ. κανόνων Ράλλη καὶ Ποτλῆ Ε΄ 476.

4. Μ. Γεδεὼν Π. Πίνακες 332.

5. Νόει τὴν περὶ τὸν πατριάρχην Ἰωάννην Η΄ τὸν Ξιφιλῖνον.

6. Σύνταγμ. ἱ. κανόν. Ράλλη καὶ Ποτλῆ Β΄ 172. Πρβλ. Lequien Oriens Christ. ἄρθρον ἐκκλησίας Ἀγκύρας ἐν προοιμίῳ.

7. Acta patriarc. I σελ. 468. II σελ. 312.

8. Μ. Γεδεὼν Π. Πίνακες σελ. 443.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОДЕСЬКОЇ ДУХОВНОЇ СЕМІНАРІЇ ТА ДУХОВНОГО УЧИЛИЩА

της ἐν αὐτῇ ἀναφέρεται Κωνσταντῖνος ὁ παρακαθήσας μεγάλῃ συνόδῳ γενομένῃ ἐν τῇ Κωνσταντίνου πρὸς τὸ ἀποκηρύξαι τὸν ἑνωτικὸν τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ συνόδου ὅρον[9].

Ἡ κατάστασις τῆς τὸ δεύτερον, ὡς εἴρηται, ἀνασυστάσης μητροπόλεως Ἀγκύρας οὐ φαίνεται κρείττων ἢ πρότερον. Καὶ ἐπειδὴ οἱ προϊστάμενοι αὐτῆς οὐ διέλειπον προσκλαιόμενοι τῇ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, ἅτε πενόμενοι καὶ μὴ ἐπαρκῆ ἔχοντες τὰ πρὸς ζωάρκειαν, ἡ ἱερὰ σύνοδος, τὰ δίκαια αὐτῶν κατιδοῦσα, ἔγνω προσενῶσαι διὰ πράξεως, τῇ ἕνεκα συχνῶν συμφορῶν πενομένῃ μητροπόλει, τὴν χώραν Οἰνουπόλεως καὶ τὰ χωρία Τόσια καὶ Τιλκισὰρ ἀποσπάσασα αὐτὰ τῆς μητροπόλεως Γαγγρῶν, ᾗ ὑπέκειντο τὸ πρότερον. Μετὰ ταῦτα, οὐ πολλοῦ χρόνου παροιχομένου, ὁ τηνικαῦτα πατριαρχῶν Ραφαὴλ Β', καίπερ τὸ πρῶτον ἐπικυρώσας τὴν προγεγονυῖαν πρᾶξιν τῆς ἑνώσεως καὶ ἐπιβεβαιώσας πατριαρχικῷ καὶ συνοδικῷ γράμματι, ἀλλ' ὅμως μετ' οὐ πολὺ ἤγουν τῷ ἐπιόντι ἔτει, ὅπερ ἐστὶ τὸ 1603, ἀφεῖλεν ἀναιτίως τῆς Ἀγκύρας, συνοδικῇ διαγνώμῃ, τὰ χωρία μετὰ τῆς Οἰνουπόλεως· ἀπέδωκε δ' αὐτὰ τότε τῷ Γαγγρῶν μητροπολίτῃ ὥς ἐστιν ἡμῖν εἰκάσαι ἐξ ἄλλων τεκμηρίων, ἅτε περὶ τούτου σιγῶντος τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἐγγράφου, ἐξ οὗ τὰ τῆς ἑνώσεως μανθάνομεν[10]. Ἀλλ' ἑπτὰ μετὰ ταῦτα ἔτη, ἐνεργείᾳ τοῦ τηνικαῦτα μητροπολίτου Ἀγκύρας, ᾧ ὄνομα Παρθένιος, ἀπεδόθησαν αὖθις αὐτῷ, γνώμῃ τῆς συνόδου, τὰ χωρία. Γράμμα δὲ τοῦ πατριάρχου Νεοφύτου Β', ἀπολυθὲν σεπτεμβρίῳ τοῦ 1610, ἐπεκύρου τὴν πρᾶξιν τῆς προσαρτήσεως.

Ἐξ ὧν ἀναγράφεται ἐν τῷ γράμματι, ἔστιν ἡμῖν μαθεῖν ὅτι οὐκ ἀναιτίως ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως τὴν τῶν χωρίων ἀπόδοσιν τῇ μητροπόλει Ἀγκύρας διέταξεν. Ἡ ὑπόθεσις καὶ τὸ διατακτικὸν τοῦ γράμματος ἔχουσιν ὧδε. «Οἱ μετὰ ταῦτα χρηματίσαντες ἁγιώτατοι πατριάρχαι ἰδόντες αὐτὴν[11] ἐν ἐνδείᾳ καὶ ἀπορίᾳ καταντήσασαν ὑπὸ τῶν τοῦ καιροῦ ἀνωμαλιῶν καὶ μὴ δυναμένην ὅλως τρέφειν γνήσιον ἀρχιερέα προσέθεντο καὶ προσεκόλλησαν αὐτῇ τὴν χώραν Οἰνούπολιν σὺν ἄλλοις δυσὶ χωρισίοις Τιλκισαρί τε καὶ Τόσια καὶ εἶχον αὐτὰ καὶ ἐνέμοντο οἱ κατὰ καιροὺς μητροπολῖται Ἀγκύρας γνησίως καὶ ἐνοριακῶς καὶ τοῦτο ἀγνοεῖ τῶν ἁπάντων οὐδείς· ἀλλ' ὁ πατριαρχεύσας ἐκεῖνος Ραφαὴλ, ὃς πρότερον διὰ γράμματος αὐτοῦ πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ ἑπομένως, ἐβεβαίωσε τὰ χωρία ταῦτα εἶναι ὑπὸ τὴν μητρόπολιν Ἀγκύρας, ὕστερον δ' ἔχθρᾳ κινηθεὶς οὐκ οἶδ' ὅπως ἀπέσπασεν αὐτὰ ἀπὸ τῆς μητροπόλεως καὶ ἀπεξένωσε καὶ ἔμεινεν ὁ προστάτης αὐτῆς ὁ ἱερώτατος μητροπολίτης Ἀγκύρας κὺρ Παρθένιος ἐν ἐσχάτῃ πενίᾳ καὶ ἄκρᾳ πτωχείᾳ, ὅστις τοῦτο μὴ ἀνεχόμενος παρέστη συνοδικῶς μετὰ δακρύων καὶ ἐδεήθη δικαιωθῆναι αὐτὸν καὶ λαβεῖν καὶ πάλιν τὰ χωρία αὐτά[12]».

(ἕπεται συνέχεια)

Ἠλ. Ἀλεξανδρίδης

9. Lequien Oriens Christ. ἄρθρον ἐκκλησίας Ἀγκύρας ἐν προοιμίῳ.

10. Παράρτ. Ἑλλην. Φιλολ. Συλλόγου Τόμ. Κ'—ΚΒ' σελ. 98. Γεδεὼν Π. Πίνακες σελ. 544.

11. Νόει τὴν μητρόπολιν Ἀγκύρας.

12. Ἔπιθι παραπομπὴν 10· ἔτι δὲ Σάθα Μεσ. Βιβλιοθ. τόμ. Γ' σελ. 557. Τὸ σπουδαῖον τοῦτο γράμμα ὑπογράφουσι 18 ἀρχιερεῖς, ὧν οἱ μὲν αὐτοπροσώπως, οἱ δὲ δι' ἀντιπροσώπων, ὁ μέγας Λογοθέτης, ὁ μέγας Ρήτωρ, ὁ μέγας Οἰκονόμος, ὁ μέγας Ἐκκλησιάρχης καὶ ὁ Ρήτωρ τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας· κατακεχώρισται δ' ἐν τῇ ὡς εἴρηται πηγῇ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἀντιπροσωπεία Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. — Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς παρελθούσης τρίτης ἐνεκρίθη κατ' ἀρχὴν πρότασις τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμεν. Πατριάρχου ὅπως διορισθῶσιν ἀντιπρόσωποι τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου παρὰ τοῖς Πατριαρχείοις Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων.

— Προαγωγὴ τῆς Μητροπόλεως Χίου. — Ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τοῦ παρελθόντος σαββάτου, λαβοῦσα ὑπ' ὄψει τὸ μὲν τὰ προσόντα, δι' ὧν κοσμεῖται ὁ τὴν διακυβέρνησιν τῆς ἐπαρχίας Χίου ἀπὸ δεκαπενταετίας ἐμπεπιστευμένος σεβασμ. μητροπολίτης Χίου κ. Κωνσταντῖνος, τὸ δὲ τὴν σπουδαιότητα τῆς ἐπαρχίας ταύτης, ἀνέκαθεν διακριθείσης ἐπὶ ἀναδείξει φιλογενῶν, φιλοπατρίδων καὶ διαπρεπῶν τέκνων, ὑψηλὰ ἔν τε τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ Γένει καταλαβόντων ἀξιώματα, ἐνέκρινε καὶ πατριαρχικῇ φιλοτιμίᾳ προήγαγε τὴν ἐπαρχίαν ἐν τῷ Συνταγματίῳ ἀπὸ τῆς 46ης εἰς τὴν 36ην θέσιν αὐτοῦ. Σκεψαμένη δ' ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐν αὐτῇ] καὶ περὶ τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Μεσημβρίας ἐκάλεσεν ὡς ἀντικαταστάτην τὸν ἐνταῦθα παρεπιδημοῦντα σεβασμ. μητροπολίτην Χίου, πρὸς ὃν ἀνεκοινώθησαν αἱ ἀνωτέρω συνοδικαὶ ἀποφάσεις, καὶ ὅστις, μετασχὼν τῆς συνεδρίας τῆς παρελθούσης τρίτης, ἐξέφρασε τὰς θερμὰς αὐτοῦ εὐχαριστίας ἐπί τε τῇ προαγωγῇ ταύτῃ τῆς μητροπόλεως Χίου καὶ τῇ προσκλήσει αὐτοῦ ὡς μέλους τῆς ἱερᾶς Συνόδου.

Ἐν τῇ αὐτῇ συνεδρίᾳ ἀνεγνώσθη τηλεγράφημα πάντων τῶν κοινοτικῶν σωματείων τῆς πόλεως Χίου, δι' οὗ ὑποβάλλουσι τῇ Ἐκκλησίᾳ τὰς θερμὰς εὐχαριστίας αὐτῶν ἐπὶ τῇ ἀπονεμηθείσῃ τῇ ἱερᾷ μητροπόλει Χίου τιμῇ.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΕΧΝΙΚΟΒΑ

—*Ἐπαρχία Καισαρείας.* — Ὁ βοηθὸς ἐπίσκοπος τοῦ ἀοιδίμου Καισαρείας θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Ναζιανζοῦ κ. Γερβάσιος δι' ἐκθέσεως αὐτοῦ ἤγγειλε τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι ἡ κηδεία τοῦ ἀειμνήστου μητροπολίτου Καισαρείας Ἰωάννου ἐγένετο μεγαλοπρεπεστάτη καὶ ὅτι ἐσφραγίσθησαν τὰ οἰκεῖα διαμερίσματα τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως, ἅτινα ἐχρησίμευον ὡς ἰδιαίτερα κατοικία τοῦ μεταστάντος.

—*Ἐπαρχία Ἡρακλείας.* — Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς τρίτης ἀνεγνώσθη γράμμα τῶν προκρίτων καὶ δημογερόντων Ραιδεστοῦ, δι' οὗ τὸ μὲν ἐξαιτοῦνται τὴν συγγνώμην τῆς Ἐκκλησίας, τὸ δὲ ἐκλιπαροῦσιν ὅπως ἐπισπευσθῇ ἡ λύσις τοῦ μητροπολιτικοῦ αὐτῶν ζητήματος.

—*Μητρόπολις Μεσημβρίας.* —Ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τοῦ παρελθόντος σαββάτου ἡ ἱερὰ Σύνοδος λαβοῦσα ὑπ' ὄψει ὅτι ἀνάγκαι ἐπαρχιακαὶ ἐπιβάλλουσι τὴν ἄμεσον εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ μετάβασιν τοῦ ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολίτου Μεσημβρίας κ. Χαρίτωνος, ἐνέκρινεν ἵνα διὰ πατριαρχικοῦ πιττακίου συστηθῇ αὐτῷ ν' ἀπέλθῃ ἐκεῖσε, τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσῳ διετία ἤδη συμπληροῦται ἀπὸ τῆς ἐνταῦθα προσκλήσεως, ὡς συνοδικοῦ τοῦ ἁγίου Μεσημβρίας, ἐλθόντος εἰς ἀντικατάστασιν ἄλλου, σύγχρονα δὲ δηλωθῇ αὐτῷ ὅτι, ἕνεκα τοῦ ἐμπεριστάτου τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ, ἐξακολουθήσει λαμβάνων τὸ ἐκ πεντακοσίων γροσίων μηνιαῖον ἐπίδομα. Συγχρόνως ἐνεκρίθη ὅπως διαβιβασθῇ ἡ προσήκουσα παρινετικὴ ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς χριστιανοὺς τῆς ἐπαρχίας.

—*Μητροπολίτης Κρήτης.* — Ὁ πανιερ. μητροπολίτης Κρήτης κ. Εὐμένιος διὰ γράμματος αὐτοῦ ἤγγειλε τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι ἀπό τινος ἤρξατο νὰ ἐκδίδωται κατὰ δεκαπενθημερίαν ὑπὸ τῆς Μητροπόλεως Κρήτης θρησκευτικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα ὑπὸ τὸν τίτλον «Ποιμὴν» σκοποῦν τὴν διδασκαλίαν τοῦ κλήρου καὶ τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ τῆς νήσου, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν δὲ τοῦ κ. Φ. Ξηρουδάκη. Ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινεν ὅπως διὰ γράμματος ἐκφρασθῇ τῷ πανιερ. μητροπολίτῃ Κρήτης ἡ εὐαρέσκεια τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῷ κοινωφελεστάτῳ τούτῳ ἐγχειρήματι, ἅμα δὲ αἱ εὐχαὶ αὐτῆς ὑπὲρ εὐοδώσεως καὶ προκοπῆς τοῦ εὐαρέστου τούτου ἔργου.

—*Γενέθλια τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Τσάρου.* — Τῇ Α. Α. Μ. τῷ εὐσεβεστάτου αὐτοκράτορος πασῶν τῶν Ρωσιῶν Νικολάου τοῦ Α' ἄγοντος τῇ παρελθούσῃ δευτέρᾳ τὴν ἐπέτειον τῶν γενεθλίων αὐτοῦ, ἐτελέσθη ἐπὶ τούτῳ δοξολογία ἐν τῷ ναΐδριῳ τῆς πρεσβείας. Ἐντολῇ δὲ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμεν. Πατριάρχου, ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Χρυσόστομος μετὰ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Α' Πατριαρχικοῦ Γραφείου κ. Ἰωάν. Τανταλίδου παρισταμένων ἐν τῇ δοξολογίᾳ, διημήνευσαν τὰς εὐχετηρίους προσρήσεις τῆς Α. Θ. Π. τῷ ἐξοχωτάτῳ προσβευτῇ κ. Ζηνόβιευ.

—*Ἐπισκέψεις.* — Τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμεν. Πατριάρχης συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Μ. Πρωτοσυγκέλλου κ. Χρυσοστόμου καὶ τοῦ ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱ. Συνόδου κ. Φωτίου μετέβη πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ ἐξοχωτάτου πρεσβευτοῦ τῆς Ρουμανίας κ. Ἀλ. Δαχωβάρη. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης μετὰ τῶν συνοδῶν ἀνῆλθεν εἰς Βεβέκιον καὶ ἐπεσκέψατο τὸ Ροβέρτειον γυμνάσιον.

Τῇ τετάρτῃ ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπεσκέψατο τοὺς σεβασμ. μητροπολίτας Ἰκονίου κ. Ἀθανάσιον καὶ Ξάνθης κ. Ἰωακείμ.

—*Ναὸς Ἐξωκιονίου.*—Τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον, μαθὸν ἀπὸ τῶν διαβεβαιώσεων τοῦ ἐλεγκτοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν λογαριασμῶν κ. Ν. Α. Νικολαΐδου ὅτι αἱ κατὰ τὸν λήξαντα μῆνα Ἀπρίλιον καὶ μέχρι τῆς 6 μαΐου εἰσπράξεις ἀνῆλθον εἰς 75,000 περίπου γροσίων ἀπεφάσισεν ἵνα τὸ ποσὸν τοῦτο κατατεθῇ ἐπὶ τόκῳ εἰς τὴν Τράπεζαν Μιτυλήνης, εἰς ἣν θὰ κατατίθενται καὶ τὰ ἑκάστοτε εἰσπραττόμενα.

—*Κοινοτικαὶ ἀρχαιρεσίαι Σταυροδρομίου.*—Τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον συνεπείᾳ δύο ἀναφορῶν ὑποβληθεισῶν αὐτῷ ἐνέκρινεν ὅπως τὸ ζήτημα τῶν ἐκλογῶν νέων ἐπιτροπῶν τῶν ἐν Σταυροδρομίῳ Ἱ. Ναῶν καὶ τῆς Ἐφορείας τῶν αὐτόθι Ἐκπαιδευτηρίων ἀναβληθῇ μετὰ τὰς ἐπικειμένας ἐξετάσεις καὶ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου τῆς πρὸς ἀναθεώρησιν τοῦ Κοινοτικοῦ Κανονισμοῦ συστάσης Ἐπιτροπῆς, ἐντελλομένης ἵνα τὸ πολὺ ἐντὸς τριμηνίας ἀπὸ σήμερον συμπληρώσῃ τὸ ἀνατεθὲν αὐτῇ ἔργον, τῆς προκηρυχθείσης ἐνοριακῆς συνελεύσεως συναμένης ἀσχοληθῆναι περὶ τὰ λοιπὰ τῆς ἡμερησίας αὐτῆς διατάξεως θέματα.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων.

— *Πατριάρχης Ἱεροσολύμων.* — Μετὰ ἑπτάμηνον περίπου ἐν τῇ βασιλευούσῃ ἐνδημίαν, ἧς σκοπὸς, ὡς γνωστὸν, ἦν ἡ τῇ συμπράξει τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου σκέψις περὶ βελτιώσεως καὶ διαρρυθμίσεως τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας, ἀπῆλθε τῷ παρελθόντι σαββάτῳ κατευθυνόμενος εἰς Ἱεροσόλυμα ἡ Α. Μ. ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. Δαμιανὸς, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ πανοσ. Μ. Ἀρχιδιακόνου τοῦ Ἱεροσολυμ. θρόνου κ. Γερμανοῦ Βασιλάκη. Τὴν Α. Μακαριότητα προὐπεμψαν μέχρι τοῦ ἀτμοπλοίου πλεῖστοι ἀρχιερεῖς, λογάδες ὁμογενεῖς, ἐπιστήμονες καὶ λόγιοι.

—*Ἐπίτροποι τοῦ Π. Τάφου.* — Τῇ προχθὲς τετάρτῃ ἀπῆλθεν εἰς Καρλσβάδεν χάριν λουτρῶν ὁ ἐπίτροπος τοῦ Παναγίου Τάφου σεβασμ. ἀρχιεπίσκοπος Νεαπόλεως κ. Ἀρσένιος προπεμφθεὶς ὑπὸ πλείστων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν φίλων. — Τῷ δὲ σαββάτῳ ἀνεχώρησεν, ἐπιστρέφει εἰς Ἀθήνας, ὁ ἐκεῖ ἐπίτροπος πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Γλυκέριος.

Ἡ Α. Μ. ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. Δαμιανὸς ἀπένειμε τὸν Σταυρὸν τοῦ Π. Τάφου τοῖς ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου κκ. Ζήσῃ Θ. Ζήσῃ, Ἀλεξ. Γάγκῳ καὶ τῷ πρώην τοιούτῳ κ. Ἀντωνίῳ Σούρλᾳ· ἐπίσης τῷ κ. Γεωργίῳ Βάλλῃ, διευθυντῇ τοῦ «Ταχυδρόμου» καὶ τοῦ «Ἀνατολικοῦ Μηνύτορος»,καὶ τῷ κ. Γκίκα Χρυσούλῃ παρέδρῳ δικαστῇ τοῦ ἐνταῦθα ἑλληνικοῦ προξενικοῦ Δικαστηρίου.

— **Νέα βιβλία.** — Ἐξεδόθησαν ἐσχάτως τὰ ἑξῆς ἀξιοσύστατα ἔργα:

—*Νικηφόρου Καλογερᾶ*, καθηγητοῦ τοῦ ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, ἀρχιεπισκόπου Πατρῶν, *Χριστιανικὴ Ἀρχαιολογία*, διασκευασθεῖσα ὑπὸ *Φιλίππου Π. Παπαδοπούλου*, καθηγ. τῆς Ἐκκλης. Ριζαρείου Σχολῆς. Τιμᾶται φράγκων χρ. 6, καὶ εὑρηται ἐν τοῖς Καταστήμασιν Ἀνέστη Κωνσταντινίδου, ἐν τῷ Βιβλιοπωλείῳ «Ἀναπλάσεως» καὶ παρὰ τῷ ἐκδότῃ, ἐν Ἀθήναις.

—*Γῆ ἁγία*, ὑπὸ *Ἰω. Ε. Μεσολωρᾶ*, καθηγητοῦ τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου. 1902.

Ὁ ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

Наукова бібліотека
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
імені І. І. МЕЧНИКОВА
1018
П.Ш-726624
02/09/25
902536
НБ ОНУ
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА